

Πέμπτη 30 Οκτωβρίου 2014

Μετά την εφιαλτική χρονιά 2013-2014 βρισκόμαστε στην αρχή μιας νέας σχολικής χρονιάς με την εξεταστέα ύλη να γνωστοποιείται εγκαίρως, αλλά την ίδια την Τράπεζα Θεμάτων να είναι για μια ακόμη φορά «αόρατη». Γι' αυτό και με αφετηρία την περσινή εμπειρία θα θέλαμε να κάνουμε ορισμένες παρατηρήσεις και να σας θέσουμε κάποιους προβληματισμούς:

1. Οι επιτροπές πουορίζουν την εξεταστέα ύλη δε λαμβάνουν υπόψη τους τρεις σημαντικές, κατά τη γνώμη μας, παραμέτρους:

α) Όποιος σώφρων εκπαιδευτικός προγραμματίζει τη διδασκαλία ενός μαθήματος στις μέρες μας-εφόσον βέβαια βρίσκεται από την αρχή του διδακτικού έτους στη θέση του- οφείλει να συνυπολογίζει τις πολλές διδακτικές ώρες που διαθέτει το «Νέο Λύκειο» -κατ' εντολή του Υπουργείου- σε ποικίλες δράσεις που αφορούν το περιβάλλον, το διαδίκτυο, το ρατσισμό, την ενδοσχολική βία κ.α. Δράσεις που δεν μας βρίσκουν αντίθετους, αλλά που περιορίζουν δραματικά τις ώρες διδασκαλίας. Οι αρμόδιες για την εξεταστέα ύλη επιτροπές συνεργάζονται με εκείνες του Υπουργείου που αποφασίζουν για το διδακτικό χρόνο που θα διατεθεί ετησίως σε τέτοιες δράσεις;

β) Η δεύτερη παράμετρος τέθηκε και στην περσινή μας παρέμβαση και σχετίζεται με την αδυναμία πλέον να εφαρμοστούν εναλλακτικές και σύγχρονες διδακτικές παρεμβάσεις (π.χ. μέθοδος project), όταν η διδασκαλία γίνεται υπό την πίεση μιας εξεταστέας ύλης που πρέπει οπωσδήποτε να εξαντληθεί.

γ) Η τρίτη παράμετρος σχετίζεται με μια κοινή και πικρή διαπίστωση των συναδέλφων φιλολόγων. Όλοι γνωρίζουμε ότι τα φιλολογικά μαθήματα είναι κατεξοχήν μαθήματα ερμηνείας και ανάλυσης, είναι μαθήματα που αναπνέουν μόνον αν αφήσεις ζωτικό χώρο στη σκέψη του μαθητή να αποκαλυφθεί, να αντιπαρατεθεί και να ζυμωθεί με άλλες. Ποια περιθώρια υπάρχουν πια για κάτι τέτοιο; Μερικές φορές αισθανόμαστε ότι δεν έχουμε καν το χρόνο για να παρουσιάσουν οι μαθητές μας τις εργασίες τους και να γίνουν αυτές αντικείμενο συζήτησης και διερεύνησης μέσα στην τάξη. Μήπως από δάσκαλοι γινόμαστε διεκπεραιωτές; Μαθήματα όπως η Φιλοσοφία αλλά και η Λογοτεχνία, όπου απαιτείται η ολοκλήρωση μιας ανέφικτης εξεταστέας ύλης, χάνουν εντελώς την ουσία τους στο βωμό ενός αγώνα δρόμου χωρίς κανένα παιδαγωγικό ή ακόμα και γνωστικό όφελος. Τα παιδιά βλέπουν ακόμα ένα θεωρητικό μάθημα όπου πρέπει ακόμη μια φορά να εφαρμόσουν την αποστήθιση και αντί να απολαμβάνουν τόσο το περιεχόμενο όσο και τη διαδικασία της μάθησης, τα αποστρέφονται και προκαταλαμβάνονται αρνητικά απέναντί τους.

2. Τα θέματα της Τράπεζας για την Α' Λυκείου ανέδειξαν κι ένα άλλο ζήτημα. Υπάρχουν ερωτήματα που εξαντλούνται σε έναν κούφιο και άγονο, κατά τη γνώμη μας, σχολαστικισμό με ερωτήσεις ακραίου μηχανιστικού τύπου, π.χ. ερώτηση από την Εισαγωγή των Αρχαίων Ελληνικών της Α' Λυκείου: Ποια θέματα περιλαμβάνονται στο πρώτο βιβλίο των Ιστοριών του Θουκυδίδη;

3. Ο τρόπος επιλογής της διδακτέας-εξεταστέας ύλης δίνει την εντύπωση ότι είναι αποτέλεσμα μιας επιπόλαιης και πρόχειρης επιλογής αριθμού σελίδων κι όχι του περιεχομένου των. Ιδιαίτερα στην Ιστορία τόσο της Α' όσο και της Β' λυκείου, ο καθορισμός αποσπασματικών ενοτήτων του βιβλίου ως διδακτέας ύλης προκαλεί την αμηχανία των διδασκόντων και τον έντονο προβληματισμό των μαθητών. Αγνοείται η ιστορική συνέχεια, παραβλέπονται σχέσεις αιτίου και αποτελέσματος σε γεγονότα και αποφάσεις που, ωστόσο, πρέπει οι μαθητές κατά τ' άλλα να απομνημονεύσουν.

Είναι αυτονόητο ότι η παρέμβαση αυτή πηγάζει από το ειλικρινές ενδιαφέρον μας τόσο για το μέλλον της εκπαίδευσης όσο και για την πληρέστερη επίτευξη των εκπαιδευτικών-παιδαγωγικών στόχων. Επιφυλασσόμαστε να καταθέσουμε στο άμεσο μέλλον τις συγκεκριμένες προτάσεις μας για κάθε γνωστικό αντικείμενο με την ελπίδα ότι θα εισακουστούν, καθώς προέρχονται από ενεργούς, μαχόμενους εκπαιδευτικούς.

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Φιλολόγων Καβάλας